

ons kenmerk:**uw kenmerk:****contactpersoon**

B.Gilot / J.Flagothier/ W.Verstappen

Stafmedewerkers (VVSG/UVCW /

Brulocalis)

ben.gilot@vvsg.be / jfl@uvcw.bewilliam.verstappen@brulocalis.brussels

Monsieur Pierre Wunsch

Gouverneur de la Banque Nationale de Belgique

Banque Nationale de Belgique

Blv de Berlaimont, 3

1000 Bruxelles

datum: 10/06/2025**bijlagen:** /

Financieringsvoorwaarden voor gemeenten – opname van de Belgische gemeenten op de lijst van de Europese Bankautoriteit

De Europese Verordening 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en tot wijziging van Verordening nr. 648/2012 voorziet in art. 115 dat de blootstelling met betrekking tot regionale of lokale overheden worden behandeld als blootstellingen met betrekking tot de centrale overheid indien er geen verschil in risico bestaat vanwege de specifieke bevoegdheden om inkomsten te verkrijgen en het bestaan van institutionele regels waardoor de kans dat ze in gebreke blijven wordt verminderd. De Europese Bankautoriteit publiceert een lijst van deze regionale en lokale overheden. Deze lijst heeft een impact op de kapitaalvereisten voor financiële instellingen die leningen verstrekken aan gemeenten van een bepaald land.

De VVSG, UVCW en Brulocalis vragen dat de Belgische gemeenten worden opgenomen op deze lijst. Daarvoor zien we verschillende argumenten.

Gemeenten hebben ruime bevoegdheden om eigen inkomsten te verwerven. De fiscale ontvangsten zijn voor de Belgische gemeenten goed voor ongeveer 45 tot 50% van de gewone ontvangsten. Ze beschikken vanuit de Grondwet dan ook over een zeer ruime fiscale autonomie. Vereenvoudigd gesteld kunnen gemeenten elke belasting invoeren, behalve als die expliciet door de wet of het decreet wordt verboden. Door die grote vrijheid bestaat er ook een ruime diversiteit in de belastingen die gemeenten aanrekenen, aangepast aan de eigen omstandigheden. De fiscale autonomie is een belangrijk element voor de kredietwaardigheid van de Belgische gemeenten. Het is opvallend dat in de huidige lijst buitenlandse gemeenten staan die een veel kleinere fiscale autonomie kennen dan Belgische gemeenten (bv. de Nederlandse).

Er bestaan specifieke institutionele regels die de kans verminderen dat gemeenten bij de terugbetaling van hun schulden in gebreke blijven. Voor de Vlaamse gemeenten zet de norm van de autofinancieringsmarge indirect een rem op de schulden die gemeenten kunnen aangaan. Gemeenten moeten bij elke aanpassing van het meerjarenplan kunnen bewijzen dat ze op het einde van de planningsperiode de periodieke kapitaalsaflossingen en intrestbetalingen kunnen dragen uit hun gewone werking. Ook Waalse gemeenten moet zich houden aan opgelegde richtlijnen: enerzijds aan de “balises d'emprunts”, die een maximale schuldbedrag per inwoner inhouden en anderzijds aan de “ratios d'endettement”, die de hoogte van de financiële schulden begrenzen en de maximale verhouding van de intrestlasten vastlegt. Ook Brusselse gemeenten moeten voldoen aan de financiële evenwichtsnormen die het Brussels Gewest hen oplegt.

De gewesten zullen hun respectievelijke gemeenten nooit 'laten vallen'. Niet alleen zijn ze bevoegd voor de organieke regelgeving en bewaken ze als toezichhoudende overheid over de financiële gezondheid van de gemeenten. Ze zorgen d.m.v. de algemene financieringsstromen ook voor de basisfinanciering van de gemeenten. Daarnaast zijn er voorbeelden van situaties uit het verleden waarbij de gewestelijke overheid heeft opgetreden als 'ultieme financierder' voor gemeenten die in financiële moeilijkheden kwamen. Voor Vlaanderen was dat bijvoorbeeld bij de gewestwaarborgen voor leningen aan o.a. Antwerpen, Gent en Oostende in het kader van de sanering van hun financiën en de gewestwaarborg voor de gemeenten die een grensoverschrijdende leasingoperatie voor hun rioolstelsel aangingen. Het Waalse Gewest heeft in het verleden garanties gegeven voor leningen van Luik en Charleroi in het kader van de herstructurering van hun financiën en ook nog meer recentelijk aan diverse gemeenten in het kader van het Oxygen-plan. Voor het Brussels Gewest kunnen we verwijzen naar het Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales (FRBRTC).

Er is een rechtstreeks verband tussen de hierboven vermelde lijst en de financieringskosten voor de financiële instellingen. De huidige zeer duidelijke appetijt van vele banken voor het verschaffen van leningen aan gemeenten zorgt voor een scherpe prijscompetitie. We gaan er dus van uit dat een daling van de financieringskosten voor de banken zich ook zal vertalen in een kostendaling voor de gemeenten.

De investeringsbehoeften en daarmee samenhangende financieringsnoden van de gemeenten zijn en blijven groot. Gemeenten spelen dan ook een belangrijke rol in mitigerende en adaptieve klimaatmaatregelen, de energietransitie en diverse andere maatschappelijke investeringsnoden. Met hun investeringsbeleid spelen gemeenten ook een belangrijke rol als motor van de economie. Duurdere leningen betekent ook dat bij eenzelfde budgettaire ruimte gemeenten minder leningen kunnen aangaan en dus ook minder kunnen investeren.

Graag gaan we hierover met de Bank in gesprek.

Wim DRIES
Président
VVSG

Anne BARZIN
Présidente
Union des Villes et
Communes de Wallonie

Olivier DELEUZE
Président de Brulocalis
Association de la Ville et des
Communes de la Région de
Bruxelles-Capitale